

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/66/2024
Identifikačné číslo spisu:	8123206519
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8123206519.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ O. M., narodeného X. M. XXXX, K. XXX, 2/ A. M., narodenej XX. B. XXXX, K. XXX, zastúpených advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Prešov, Masarykova 2, proti žalovanému U. Q., narodenému XX. U. XXXX, L., B. C. XXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Jozefom Elsnerom, Lipany, Sabinovská 65, o zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva a o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/52/2023, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 13. februára 2024 sp. zn. 10Co/5/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) uznesením z 10. novembra 2023 č. k. 8C/52/2023-67 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil povinnosť zdržať sa obťažovania žalobcov nad mieru primeranú pomerom pachmi, hlukom, pevnými a tekutými odpadmi pochádzajúcimi z holubov a ich vníkaním na nehnuteľnosti žalobcov špecifikované vo výroku uznesenia tým, že obmedzí počet chovaných súťažných holubov na maximálne 30 kusov a ich vypúšťanie na dobu 45 minút denne v čase od 8.00 do 10.00 hod alebo 17.00 do 19.00 hod.

1.1. Žalobcovia sa žalobou domáhajú, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa obťažovania žalobcov nad mieru primeranú pomerom imisiami spojenými s chovom súťažných holubov, ako aj povinnosti zdržať sa prevádzkovania hnojiska na nehnuteľnosti bližšie špecifikovanej v žalobe vo vzdialenosti kratšej ako 10 metrov od spoločnej hranice pozemkov a 15 metrov od severnej steny rodinného domu žalobcov súpr. č. XXX. Nárokuje si tiež náhradu škody vo výške 2.565 eur. Spolu so žalobou podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v uložení povinnosti žalovanému zdržať sa nad mieru primeranú pomerom obťažovania žalobcov - susedov imisiami spojenými s chovom súťažných holubov.

1.2. Súd prvej inštancie mal na základe listinných dokladov osvedčené, že žalobcovia a žalovaný sú vlastníckymi susediacimi nehnuteľnosťami, a že na pozemku žalovaného sa nachádzajú holubníky, v ktorých žalovaný chová niekoľko desiatok holubov, podľa listu Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy zo 17. mája 2023 najmenej 170 kusov. Fotografiami a obrazovými záznamami z apríla 2023 mal za

osvedčené, že holuby v značnom počte prelietavajú v nízkej výške ponad pozemok žalobcov, v dôsledku čoho dochádza k znečisťovaniu majetku žalobcov a zásahu do ich práv. Žalobcovia osvedčili naliehavú potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi stranami sporu, pretože medzi žalobcami a žalovaným nepochybne existuje spor týkajúci sa chovu holubov a vzhľadom na veľkosť tohto chovu hrozí reálne nebezpečenstvo porušenia a ohrozovania práv žalobcov takým spôsobom, že bolo dôvodné nariadiť neodkladné opatrenie. Uzavrel, že chov takého veľkého počtu vtáctva v obytnej zóne obce bez súhlasu susedov nemožno považovať za bežný a tento nepochybne zasahuje a ohrozuje výkon práv vlastníkov bezprostredne susediacich nehnuteľností - žalobcov. Súd prvej inštancie pri určení rozsahu obmedzenia žalovaného v chove holubov vyhádza z uznesenia Krajského súdu v Nitre z 21. apríla 2022 sp. zn. 5Co/25/2022, odporúčaní uverejnených na webových diskusných fórach i odporúčaní Obce Breznica. Dôvod na absolútne obmedzenie žalovaného v chove holubov nevzhliadol. Na vec aplikoval ust. § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, 2, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1 a § 329 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.3. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia; dodal, že o nároku na náhradu trov konania o tomto návrhu bude rozhodnuté po právoplatnom skončení veci samej.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného uznesením z 13. februára 2024 sp. zn. 10Co/5/2024 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a žalobcom voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie jeho správnosti a v reakcii na špecifickú odvolaciu argumentáciu žalovaného doplnil, že neodkladné opatrenie má v danom prípade slúžiť dočasnému zabezpečeniu ochrany ohrozených práv žalobcov. V tejto súvislosti nepovažoval za relevantný argument, že žalovaný sa chovu holubov venuje dlhú dobu a tomuto sa venoval už jeho otec. Zdôraznil, že chov holubov v počte 170 kusov nepochybne presahuje bežný chov s tým, že obmedzenie na počet 30 kusov považoval za primerané, keď navyše žalovaný takýmto obmedzením ani nebude neprimerane ukrátený na svojich právach na úkor žalobcov. Poukázal na protichodnosť odvolacej argumentácie žalovaného, ktorý na jednej strane tvrdí, že už znížil početnosť chovu a túto plánuje naďalej postupne znižovať jeho postupným ukončením zo zdravotných dôvodov, no napriek tomu podal proti nariadenému obmedzeniu chovu odvolanie. Rovnako pokiaľ ide o obmedzenie vypúšťania holubov, žalovaný tvrdí, že od konca septembra 2023 nie sú jeho holuby vypúšťané z obavy pred útokmi dravcov, no odvoláva sa voči záverom súdu prvej inštancie, ktorý vypúšťanie holubov umožnil.

2.2. Berúc do úvahy existenciu reálnej obavy z ohrozenia zdravia a majetku žalobcov a proporcionalitu nariadeného neodkladného opatrenia dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho potvrdil a v podrobnostiach poukázal na správne a výstižné dôvody uvedené v jeho odôvodnení. (§ 387 ods. 1, 2 CSP). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP s poukazom na § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého výslovne vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v spojení s uznesením súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil [súdu prvej inštancie] na ďalšie konanie a aby žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania. Žalovaný svoje podanie - dovolanie označil aj ako návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia.

3.1. Žalovaný v dovolaní namietal, že žalobcovia nepreukázali potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, najmä neunesli dôkazné bremeno, pokiaľ ide o tvrdenia, že ich žalovaný obťažuje imisiami nad mieru primeranú pomerom, ako ani to, že sú to práve holuby dovolateľa, ktoré znečisťujú a poškodzujú majetok žalobcov. Konajúce súdy vec nesprávne posúdili a vychádzali výlučne z tvrdení žalobcov, pričom neprihliadli na podstatnú argumentáciu prezentovanú žalovaným, ako ani na závery Regionálnej veterinárnej a potravinovej správy. Návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia dovolateľ neodôvodnil.

4. Žalobcovia sa k dovolaniu žalovaného písomne vyjadrili. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie odmietol resp. zamietol, a aby žalobcom priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Uviedli, že žalovaný nevymedzil dovolací dôvod zákonom predpokladaným spôsobom. Žalovaný síce

formálne namieta vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, no vo svojom dovolaní žiadnu neidentifikuje ani neuvádza. Dovolateľ v skutočnosti namieta nesprávne právne posúdenie veci a uvádza skutkové vyjadrenia k nároku, ktoré si žalobcoví neuplatnili v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale v žalobe vo veci samej, o ktorej ešte nebolo rozhodnuté. Súd oboch inštancií podľa žalobcov riadne odôvodnil svoje zistenia o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia, správne tiež posúdil zistenú skutkovú situáciu. Žalobcovia vo svojom vyjadrení ďalej uviedli, že hoci žalovaný v označení podania uvádza, že ide aj o návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, tento sa neodzrkadlil v jeho dovolacom návrhu a žalovaný ho ani neodôvodnil.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania výslovne vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V prípade dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti rozhodnutia podľa § 420 CSP dovolací súd v prvom rade skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolaťa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolaťom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa ustanovenia § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolať vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. a) až f) CSP pristúpi len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

10. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu. Povedané inými slovami, rozhodnutiami, ktoré konzumujú vec samu, sú také, u ktorých sa nepredpokladá, že budú po ich vydaní dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci.

11. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vymenovaných prípadov, keď návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný spolu so žalobou vo veci samej. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalovaného nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pretože v tejto veci naďalej prebieha konanie o zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, v ktorom sa žalobcovia domáhajú totožného nároku, o akom bolo rozhodnuté v nariadenom neodkladnom opatrení vydanom počas predmetného konania. Z odôvodnenia uznesenia, ktorým súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, je zrejmé, že súd vzhliadol potrebu dočasnej bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu, a teda rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v posudzovanej veci nekonzumuje vec samu. Svedčí o tom i odôvodnenie nároku na náhradu trov konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom bude rozhodnuté po právoplatnom skončení veci samej. Inými slovami, neodkladné opatrenie má v danom prípade nastoliť určitý stav len dočasne, nenahrádza definitívnu ochranu poskytovanú rozhodnutím súdu vo veci samej. Dovolanie preto v zmysle § 420 CSP prípustné nie je.

12. Berúc do úvahy, že dovolacie námietky žalovaného smerujú k vecnej stránke splnenia podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, žiada sa doplniť, že podané dovolanie nie je prípustné ani podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP. Prípustnosť dovolania v tejto súvislosti možno vylúčiť s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. d) CSP, ktoré prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia priamo vylučujú.

13. S ohľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného z § 420 ani § 421 CSP nevyplýva a ani inak ju nie je možné vyvodiť, napadnuté rozhodnutie nie je spôsobilým predmetom dovolacieho konania. Dovolací súd preto bez toho, aby uskutočnil dovolací meritórny prieskum, dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

14. Dovolací súd zároveň nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s doposiaľ ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

15. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania bude rozhodnuté až v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.